ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobce: **M. S. S.**, zastoupený opatrovníkem Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor cizinecké policie**, se sídlem Opočínek 57, Pardubice, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 11. 2020, čj. KRPE-81151-47/ČJ-2020-170022, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 19. 1. 2021, čj. 66 A 5/2020-20,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 19. 1. 2021, čj. 66 A 5/2020 - 20, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Ustanovenému opatrovníkovi žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím prodloužila dobu zajištění žalobce podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno 27. 11. 2020. Žalobce proti němu brojil žalobou z 23. 12. 2020 (předanou k poštovní přepravě 28. 12. 2020) u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice. Žalobce společně s podáním žaloby požádal o ustanovení zástupce, Mgr. Ladislava Bárty, advokáta.

[2] Usnesením ze 4. 1. 2021, čj. 66 A 5/2020-12, krajský soud ustanovil žalobci opatrovníka Mgr. Ladislava Bártu, advokáta, s odůvodněním, že žalobce byl propuštěn

ze zařízení pro zajištění cizinců a jeho pobyt není znám. Týmž usnesením současně žalobce vyzval, aby ve lhůtě 5 dnů od doručení usnesení žalobu doplnil o žalobní body. Vzhledem k tomu, že tak žalobce prostřednictvím opatrovníka neučinil, krajský soud kasační stížností napadeným usnesením žalobu odmítl podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti tomuto usnesení kasační stížnost. Namítá, že krajský soud nesprávně spočetl lhůtu k doplnění žaloby, neboť zjevně nevzal v potaz potřebu vyčkat na právní moc usnesení o ustanovení opatrovníka obsahujícího výzvu k doplnění žaloby. S odkazem na § 50b odst. 4 o. s. ř. uvedl, že toto usnesení mohlo nabýt právní moci nejdříve desátý den po vyvěšení na úřední desce. Pětidenní lhůta k doplnění žaloby tak nemohla začít dříve než první den po právní moci předmětného usnesení a v žádném případě nemohla skončit již 19. 1. 2021, kdy byla žaloba odmítnuta.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[5] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že je kasační stížnost důvodná.

[6] Podle § 50b odst. 4 písm. c) o. s. ř., který se na věc užije obdobně (viz § 42 odst. 5 s. ř. s.), se písemnost doručuje rovněž účastníku, mimo jiné *„jde-li o doručení usnesení o ustanovení opatrovníka podle § 29; usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku, jehož pobyt není znám,* […] *se však doručuje jen ostatním účastníkům řízení a ustanovenému opatrovníku a vyvěsí se na úřední desce soudu*“.

[7] Podle § 50l odst. 1 o. s. ř. „[s]*tanoví-li zákon, že rozhodnutí nebo jiná písemnost mají být vyvěšeny na úřední desce soudu, platí, že desátým dnem po dni vyvěšení byly doručeny účastníkům,* […] *jejichž pobyt není znám* […]“.

[8] Nejvyšší správní soud z obsahu spisu krajského soudu zjistil, že usnesení o ustanovení opatrovníka obsahující výzvu k doplnění žaloby krajský soud doručoval pouze ustanovenému opatrovníkovi (prostřednictvím datové schránky). V rozporu s § 50b odst. 4 písm. c) o. s. ř. tedy krajský soud dané usnesení nedoručoval žalované, ani jej nevyvěsil na úřední desce soudu.

[9] Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že „*rozhodnutí o ustanovení opatrovníka nabude právní moci, až pokud je doručeno jak opatrovníkovi, tak účastníkovi (byť fikcí desátým dnem po vyvěšení na úřední desce)*“ (rozsudek NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 10 Azs 384/2020 - 31, bod 11). „[N]*elze akceptovat výklad, podle kterého by se lhůta pro doplnění odvíjela již a jen od doručení usnesení o ustanovení zástupce obsahující výzvu k doplnění žaloby toliko ustanovenému zástupci, aniž by měl ten, komu byl zástupce ustanoven, možnost se s tímto usnesením seznámit.*“ (rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2019, čj. 8 Azs 205/2019 - 22, č. 3930/2019 Sb. NSS, bod 9).

[10] Vzhledem k tomu, že krajský soud nedoručil usnesení o ustanovení opatrovníka obsahující výzvu k doplnění žaloby stěžovateli vyvěšením na úřední desce soudu, nemohlo toto usnesení nabýt právní moci a v něm stanovená lhůta pro doplnění žaloby nemohla počít plynout. Za těchto okolností tedy krajský soud nepostupoval správně, jestliže odmítl žalobu z důvodu, že stěžovatel (jeho opatrovník) ve stanovené lhůtě vady žaloby neodstranil.

[11] Nejvyšší správní soud se pro účely kasačního přezkumu musel nejprve vypořádat s procesními následky vadného postupu krajského soudu. Vzhledem k tomu, že usnesení o ustanovení opatrovníka nenabylo právní moci, krajským soudem ustanovený opatrovník nebyl formálně oprávněn zastupovat stěžovatele v řízení o kasační stížnosti a podat v jeho zastoupení kasační stížnost. Právní moci nenabylo ani samotné napadené usnesení (krajský soud jej doručoval nepravomocně ustanovenému opatrovníkovi), takže nemohlo být předmětem kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud tedy nejprve vrátil spis krajskému soudu k nápravě formálních nedostatků doručování.

[12] Krajský soud tyto nedostatky napravil. Nechal vyvěsit usnesení o ustanovení opatrovníka s výzvou k doplnění žaloby na své úřední desce podle § 50b odst. 4 písm. c) a 50l odst. 1 o. s. ř. a doručil toto usnesení žalované. Usnesení nabylo právní moci 13. 9. 2021. Tím nabylo následně formálně právní moci i napadené usnesení o odmítnutí žaloby a pro účely kasačního řízení se zhojily procesní nedostatky (kasační stížnost směřuje proti již pravomocnému usnesení a ustanovený opatrovník je formálně oprávněn zastupovat stěžovatele v řízení o kasační stížnosti).

[13] Nejvyšší správní soud se následně zabýval otázkou, zda mohl mít shora uvedený vadný postup krajského soudu vliv na zákonnost napadeného usnesení. Konkrétně jde o to, zda by bývalo bylo za daných okolností objektivně možné žalobu, jež neobsahovala žádný žalobní bod, před uplynutím žalobní lhůty doplnit a zda byl tedy krajský soud vůbec povinen stěžovatele k doplnění žaloby vyzvat.

[14] Není sporu o tom, že rozhodnutí žalované bylo stěžovateli doručeno 27. 11. 2020 a konec třicetidenní lhůty k podání žaloby podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců připadl na pondělí 28. 12. 2020. V tento den, tj. v poslední den lhůty podal stěžovatel žalobu spolu s žádostí o ustanovení zástupce k poštovní přepravě (dne 29. 12. 2020 pak byla žaloba s žádostí doručena krajskému soudu).

[15] Obecně platí, že žalobce musí ve lhůtě pro podání žaloby uplatnit alespoň jeden žalobní bod, v opačném případě správní soud žalobu odmítne (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, čj. 3 Azs 66/2017 - 31, č. 3733/2018 Sb. NSS, bod 48). Jestliže žaloba neobsahuje žádný žalobní bod a zároveň již není objektivně možné, že by jej žalobce doplnil ve lhůtě pro podání žaloby, není soud povinen vyzývat žalobce k odstranění této vady (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 2 As 69/2008 - 148).

[16] Souzenou věc však nelze posuzovat pouze podle těchto obecných východisek, protože stěžovatel při podání žaloby také požádal o ustanovení zástupce. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí, že „[p]*ožádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.*“ Dnem podání žádosti o ustanovení zástupce k poštovní přepravě se tedy staví lhůta pro podání žaloby, resp. pro vymezení žalobních bodů (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 2. 2020, čj. 9 Azs 366/2019 - 20, bod 28).

[17] Podle rozsudku NSS ze dne 24. 4. 2019, čj. 2 Azs 48/2019 - 67, se lhůta k podání žaloby spotřebuje až uplynutím posledního okamžiku dne, kterým končí lhůta pro podání žaloby. Zastaví-li se běh lhůty (určené podle dnů, nikoliv podle kratších intervalů),

pak se do její uplynulé části nepočítá den, kdy nastala skutečnost, s níž je stavení lhůty spojeno. Stěžovatel v nyní projednávané věci podal žádost o ustanovení zástupce poslední den lhůty. Tím se běh lhůty zastavil a den, v němž se tak stalo, se do uplynulé části nezapočítal. Uplynulo tedy dvacet devět dnů ze lhůty k podání žaloby (k vymezení žalobních bodů). Zbývající část lhůty se neobnoví, dokud rozhodnutí soudu o žádosti o ustanovení zástupce, v němž zároveň vyzve stěžovatele k odstranění vad podání, nenabude právní moci. Třebaže se jedná o lhůtu krátkou, neznamená to, že by doplnění žaloby bylo objektivně nemožné. Ke shodným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud např. v rozsudcích ze dne 26. 4. 2018, čj. 9 Azs 246/2017 - 48, bod 22, ze dne 17. 10. 2019, čj. 10 Azs 247/2019 - 49, bod 11, ze dne 22. 1. 2020, čj. 7 Azs 321/2019 - 40, bod 14, ze dne 18. 2. 2020, čj. 1 Azs 419/2019 - 39, bod 16, ze dne 22. 7. 2020, čj. 2 Azs 107/2019 - 25, bod 16, nebo ze dne 16. června 2021, čj. 9 Azs 38/2021 - 45, bod 11).

[18] Krajský soud se návrhem na ustanovení zástupce zabýval v usnesení o ustanovení opatrovníka s výzvou k doplnění žaloby. Byť o tomto návrhu formálně nerozhodl, dospěl k závěru, že podmínky pro ustanovení zástupce jsou splněny, žalobci však ustanovil z důvodu hospodárnosti řízení požadovaného zástupce do procesního postavení opatrovníka. Toto usnesení, které lze považovat rozhodnutí o žádosti o ustanovení zástupce, však nabylo právní moci až 13. 9. 2021, tedy až po vydání unesení napadeného kasační stížností. Toto usnesení tedy bylo vydáno, aniž byl stěžovatel (jeho opatrovník) řádně vyzván k doplnění žalobních bodů.

[19] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že nebyly splněny zákonné důvody pro odmítnutí žaloby krajským soudem. Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Krajský soud v něm bude vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Konkrétně krajský soud poskytne stěžovateli (jeho opatrovníkovi) jednodenní lhůtu k doplnění žaloby. Rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti mezi účastníky (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[20] Odměna opatrovníka stěžovatele Mgr. Ladislava Bárty, advokáta, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 4. 1. 2021, čj. 66 A 5/2020 - 12, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti ze 3. 2. 2021 (včetně jejího doplnění z 8. 3. 2021) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Opatrovníkovi stěžovatele tak náleží odměna 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Opatrovník stěžovatele soudu nedoložil, že je plátcem DPH. Daná částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. října 2021

Milan Podhrázký
předseda senátu